

Της Σοφίας Παπαδοπούλου

BINTEO [ΕΛΩ](#)

Περνώντας τη σιδερόφραχτη πύλη του κιμπούτς Μπεερί, στο νότιο Ισραήλ, μια απόκοσμη ησυχία πλανάται στην ατμόσφαιρα. Ένα λευκό αγροτικό, που περνά δίπλα από δύο ψηλόλιγνες φιγούρες που περπατούν με σκυμμένο κεφάλι, είναι η μόνη πηγή θορύβου στον δρόμο προς το εσωτερικό του οικισμού. Ήταν σχεδόν ενάμιση χρόνο πριν, στις 7 Οκτωβρίου 2023, όταν η Χαμάς σκορπούσε τον τρόμο στους κατοίκους του κιμπούτς, οδηγώντας σε βάνουσο θάνατο περίπου 100 από τα μέλη του και θέτοντας σε ομηρία άλλα 30 και πλέον, μεταξύ αυτών και παιδιά.

Προχωρώντας λίγα μέτρα από την πύλη, το τοπίο αλλάζει βίαια αποκαλύπτοντας τη φρίκη. Ανάμεσα από το πράσινο των δέντρων, που μοιάζουν να αντιστέκονται στο γκριζό τοπίο, ξεπροβάλλουν καμμένα σπίτια με αυλές ρημαγμένες και τους ενόικους τους εκκωφαντικά απόντες. Μόνο τα μεγάλα μαύρο πανό στην πρόσοψη των σπιτιών, με τις φωτογραφίες και τα ονόματα των νεκρών και των ομήρων -ανθρώπων που μέχρι τότε έμεναν εκεί- θυμίζουν πως κάποτε ο τόπος αυτός έσφυζε από ζωή. Ένα παιδικό ποδηλατάκι παρατημένο καταμεσής της αυλής, ένα τραπέζι στρωμένο με πιάτα και ποτήρια, ένα ποτήρι καφές στο περβάζι ενός εγκαταλελειμμένου σπιτιού μαρτυρούν πως ο χρόνος «πάγωσε» εκείνο το πρωινό 18 μήνες πριν, όταν οι κάτοικοι του Μπεερί δέχθηκαν την αιματηρή αιφνιδιαστική επίθεση της Χαμάς. Στο εσωτερικό των σπιτιών τα πάντα καμμένα και ρημαγμένα.

Πριν από την 7η Οκτωβρίου 2023, το κιμπούτς Μπεερί ήταν μια ισχυρή κοινότητα, με τους κατοίκους του να αποτελούν μέλη μιας διευρυμένης οικογένειας, θα έλεγε κανείς. Έχοντας ιδρυθεί τον Οκτώβριο του 1946 από μέλη του κινήματος HaNoar HaOver VeHaLomed και ομάδα ιρακινών εβραίων, που είχαν επιζηήσει του φαρχούτ (του πογκρόμ κατά του εβραϊκού πληθυσμού της Βαγδάτης, τον Ιούνιο του 1941), το Μπεερί λειτουργούσε πάντα -και συνεχίζει να λειτουργεί- ως συλλογικότητα. Σήμερα, έχει βυθιστεί στο πένθος και τη σιωπή. Μόνο ο ήχος των μηχανών στο τυπογραφείο του κιμπούτς (μία από τις βασικές πηγές εισοδήματος για τους κατοίκους του), των αγροτικών μηχανημάτων στα χωράφια πέρα από τον φράχτη και κάποιες άλλες εργασίες στον χώρο δείχνουν μια κάποια δειλή επιστροφή στην καθημερινότητα.

Περίπου 130 από τα σχεδόν 400 σπίτια και άλλα κτίρια καταστράφηκαν την 7η Οκτωβρίου, και όσοι έμειναν πίσω -καμιά εκατοστήρια άτομα από τα περίπου 1.200- προσπαθούν να μαζέψουν τα συντρίμια μιας ανείπωτης καταστροφής, με τη σκέψη στους 59 ομήρους που εξακολουθούν να κρατούνται στη Γάζα -μεταξύ αυτών και έξι από τον οικισμό.

Ο Ντοτάν Ναβέ ήταν εκείνο το πρωινό στο κιμπούτς με τη σύζυγο και τα παιδιά του. Για καλή τους τύχη κατάφεραν να επιβιώσουν, όχι όμως και ο πατέρας του Ντοτάν, ο 76χρονος Μορντεχάι Ναβέ, ο οποίος έπεσε νεκρός από τα πυρά των ενόπλων της Χαμάς, όπως και η 69χρονη σύντροφός του Γιόνα. Σήμερα, ο Ντοτάν ζει προσωρινά, μαζί με τη συντριπτική πλειονότητα των μελών του Μπεερί, σε ένα άλλο κιμπούτς περίπου 40 χλμ μακρύτερα, κοντά στην Μπερ Σεβά. Στο Μπεερί επιστρέφει συνήθως για κάποια δουλειά ή για να αφηγηθεί όλα όσα ο ίδιος και η υπόλοιπη κοινότητα βίωσαν εκείνο το «μαύρο Σάββατο».

«Έσκισαν τον φράχτη και με βαριά μηχανήματα μπήκαν στον οικισμό και άρχισαν να πηγαίνουν από σπίτι σε σπίτι, δολοφονώντας ή παίρνοντας ομήρους όσους έβρισκαν μπροστά τους. Ήταν πάνω από 300 τρομοκράτες» εξηγεί, δείχνοντας προς τον φράχτη, ενώ μιλά σε μια ομάδα ξένων δημοσιογράφων. Εξιστορεί με δυσκολία τις στιγμές που εκτυλίχθηκαν την ημέρα εκείνη, με φωνή που «σπάει» όταν αναφέρεται στα θύματα και τους ομήρους, ενώ το βλέμμα του κοιτά μακριά στον ορίζοντα, μην μπορώντας να εστιάσει στον ζόφο που ξεδιπλώνεται μπροστά μας.

Η Χακερέμ, στο δυτικό άκρο του κιμπούτς, με τη μεγαλύτερη εγγύτητα στον φράχτη και τη Γάζα, είναι η γειτονιά που επλήγη περισσότερο από τη φονική επίθεση της Χαμάς. Ο Ντοτάν στέκεται με την πλάτη μπροστά σε ένα από τα πρώτα σπίτια που δέχθηκαν επίθεση. Ήταν το σπίτι της οικογένειας Μπαχάρ, τα μέλη της οποίας είχαν μπει στο safe room (ένα είδος καταφυγίου εντός του σπιτιού) προκειμένου να σωθούν. Αυτό δεν σταμάτησε όμως τους ενόπλους, οι οποίοι αρχικά προσπάθησαν να ανοίξουν την πόρτα του καταφυγίου, στη συνέχεια πυροβόλησαν και τραυμάτισαν τον πατέρα Αβιντά και τον 15χρονο γιο του Καρμέλ και μετά έκαναν μια τρύπα στο παράθυρο του safe room, πέταξαν χειροβομβίδες και δολοφόνησαν την Ντάνα (τη μητέρα). Αργότερα την ίδια ημέρα, ο Καρμέλ υπέκυψε στα τραύματά του. Ο πατέρας και η κόρη της οικογένειας κατάφεραν να επιβιώσουν και χάρη στην ψυχραιμία της 13χρονης, η οποία έδεσε με τουρνικέ το πόδι του Αβιντά, σώζοντας τη ζωή του από ακατάσχετη αιμορραγία. Όχι, όμως, και το πόδι του αφού τελικά χρειάστηκε ακρωτηριασμό.

«Όλη την ώρα της επίθεσης ήμασταν σε επαφή μεταξύ μας, τα μέλη της κοινότητας, μέσω του whatsapp και η 13χρονη απήθυμε συνεχείς εκκλήσεις για βοήθεια. Μια βοήθεια που άργησε, ωστόσο, πολύ αφού ήρθε μόλις περίπου στις 4 το απόγευμα -πολλές ώρες αφότου είχε ξεκινήσει η επίθεση» επισημαίνει ο Ντοτάν. Χρειάστηκαν, όντως, αρκετές ώρες ώστε να φτάσει σημαντικός αριθμός ισραηλινών δυνάμεων στο κιμπούτς προκειμένου να αντιμετωπίσουν τους εισβολείς και να σώσουν τους κατοίκους από μεγαλύτερο αιματοκύλισμα. Έως τότε, μόνο μια ομάδα ασφαλείας που είχαν συγκροτήσει οι ίδιοι οι κάτοικοι και κάποιοι λίγοι στρατιώτες προσπαθούσαν να σώσουν όποιον και ό,τι μπορούσε να σωθεί. Η έρευνα που ακολούθησε από τις δυνάμεις άμυνας του Ισραήλ (IDF) επιβεβαίωσε την αποτυχία προστασίας των κατοίκων του κιμπούτς για μια σειρά από λόγους που, όπως λέγεται, έχουν να κάνουν κυρίως με το εύρος της επίθεσης και τα ταυτόχρονα πολλαπλά μέτωπα.

Προχωρώντας κάποια μέτρα μακρύτερα από το σπίτι της οικογένειας Μπαχάρ, ο Ντοτάν στέκεται με συγκίνηση μπροστά σε ένα σπίτι, όπου τα σημάδια της αγριότητας είναι εμφανή σε κάθε τετραγωνικό του. Μας καλεί να μπούμε στο εσωτερικό του, αφού σε αυτό έμενε η σύντροφός του πατέρα του, Γιόνα, το αγωνιώδες τηλεφώνημα της οποίας έκανε τον Μορντεχάι Ναβέ να βγει στον δρόμο προκειμένου να φτάσει εκεί, όμως τον σταμάτησαν οι σφαίρες. Ένας λόφος από σπασμένα πιάτα, καλυμμένα από σκόνη και στάχτες, καμένες ηλεκτρικές συσκευές και η βαριά μεταλλική πόρτα του safe room σκισμένη στα δύο σαν να ήταν από χαρτί, μας υποδέχονται σε ένα σπίτι, όπου άλλοτε κυριαρχούσαν τα γέλια και η χαρά. Πλάι στο σπίτι της Γιόνας ζούσε η Τάμι, η οποία, όπως λέει ο Ντοτάν, «ήταν ακτιβίστρια, υπέρ της ειρήνης, και συχνά μετέφερε αρρώστους

από τα σύνορα με τη Γάζα στα ισραηλινά νοσοκομεία». Και η Τάμι είναι ανάμεσα στον μακρύ κατάλογο των νεκρών του κιμπούτς.

Κάθε σπίτι που περνάμε έχει και μια ξεχωριστή ιστορία να αφηγηθεί. Όπως το σπίτι της οικογένειας της Σαρόν Αβιγκντόρι, η οποία απήχθη από το κιμπούτς μαζί με την κόρη της, ενώ επισκεπτόταν τον αδελφό της και άλλα μέλη της οικογένειας. Η Σαρόν και η κόρη της τελικά απελευθερώθηκαν, ωστόσο η ζωή της δεν θα είναι ποτέ η ίδια, όχι μόνο για τα όσα βίωσε στην ομηρία, αλλά και γιατί ο αδελφός της δολοφονήθηκε άγρια στις 7 Οκτωβρίου, μια ημέρα που θα την ακολουθεί για πάντα. Πίσω στη Θεσσαλονίκη, μια Ελληνίδα συγγάτοικος της Σαρόν, όταν και οι δύο ήταν φοιτήτριες στην Ιερουσαλήμ κάποιες δεκαετίες πριν, θα θυμάται για πάντα τη ζεστή αγκαλιά που είχε ανοίξει κάποτε η οικογένεια της Σαρόν για να την υποδεχθεί στο κιμπούτς, όταν όλα ήταν διαφορετικά.
Ξαναθάβοντας τους νεκρούς τους

Οι κάτοικοι του Μπεερί -είτε οι λιγοστοί που έμειναν πίσω, είτε όσοι έφυγαν και άρχισαν συλλογικά να ξαναχτίζουν κάποιες νέες γειτονιές στο κιμπούτς ετοιμάζοντας (ίσως) την επιστροφή τους- προσπαθούν εδώ και ενάμιση χρόνο να θεραπεύσουν το τραύμα που έχει φωλιάσει στην ψυχή τους. Ορισμένες, όμως, φορές οι μνήμες επανέρχονται με τον πλέον επώδυνο τρόπο, όπως όταν πρέπει να ξαναθάψουν τους νεκρούς τους, τις σορούς των οποίων είχαν εναποθέσει προσωρινά αλλού. «Ως κάποιος που χρειάστηκε να θάψω δυο φορές τον πατέρα μου, αφού έφερα τη σορό του από εκεί που είχε ταφεί προσωρινά στο νεκροταφείο εδώ, στο Μπεερί, γνωρίζω πως όλη αυτή η διαδικασία είναι μια κάποια ανακούφιση» αναφέρει χαρακτηριστικά ο Ντοτάν.

Η 7η Οκτωβρίου 2023 έχει καταγραφεί ως η πλέον θανατηφόρα στην ιστορία του Ισραήλ και ο πόλεμος που πυροδότησαν τα γεγονότα εκείνης της ημέρας ο πλέον αιματοβαμμένος για τους Παλαιστίνιους στην ιστορία της ευρύτερης ισραηλινοπαλαιστινιακής σύγκρουσης, με το μεγάλο ζητούμενο να παραμένει η ειρήνη, σε μια περιοχή που μοιάζει με τεράστια πυριτιδαποθήκη. Προς το παρόν, ένας τέτοιος στόχος μοιάζει μάλλον μακρινός...

ΠΗΓΗ: [ΑΠΕ -ΜΠΕ, 3.4.2025](#)